

Ανάπτυξη με επίκεντρο τη μεταποίηση

του **Νίκου Πέντζου**

Προέδρου Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (Σ.Β.Β.Ε.)

Τα τελευταία είκοσι τουλάχιστον χρόνια αποτελεί κυρίαρχο ζητούμενο για την ανάπτυξη της περιφέρειας Ηπείρου η μετεξέλιξη της από τη φτωχότερη περιφέρεια της χώρας, σε σύγχρονη περιοχή που θα είναι η δυτική πύλη εισόδου της χώρας και θα αποτελεί ελκυστικό προορισμό επενδύσεων και στους τρεις τομείς της οικονομίας. Μάλιστα, η Ήπειρος, με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, αποτελεί μια κατεξοχήν περιφέρεια στην οποία μπορεί να γίνει πραγματικότητα η σύνδεση του πρωτογενούς τομέα της παραγωγής με τη μεταποίηση.

Παρά όλες όμως τις προσπάθειες έως σήμερα, η ανάπτυξη της Ηπείρου δεν είναι αυτή που θα θέλαμε. Αυτό δείχνουν τα στοιχεία της οικονομικής ανάπτυξης της Περιφέρειας, αφού παρά την αύξηση του κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. της περιφέρειας κατά την περίοδο 1995 – 2007 κατά σχεδόν 9%, αυτό συνεχίζει να υπολείπεται σημαντικά του μέσου όρου της χώρας, καθώς ανέρχεται μόλις στο 75% του εθνικού μέσου όρου, παρουσιάζοντας μάλιστα τάση συρρίκνωσης από το 2000 και μετά, και παρότι η συνεισφορά της περιφέρειας στα ΑΕΠ της χώρας παραμένει διαχρονικά σταθερή (περίπου στο 2,3%).

Τα στοιχεία αυτά αναδεικνύουν το μέγεθος του προβλήματος των περιφερειακών ανισοτήτων, που συνεχίζουν να υφίστανται στη χώρα μας. Μάλιστα, υπό το βάρος της οικονομικής κρίσης και με δεδομένη τη δυσχερή δημοσιονομική θέση της χώρας, λίγα μπορούν να γίνουν προκειμένου να βελτιωθεί άμεσα η κατάσταση. Εξάλλου, όπως αναφέρει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην τέταρτη έκθεση για την οικονομική και κοινωνική συνοχή, οι παράγοντες που καθορίζουν την περιφερειακή ανταγωνιστικότητα είναι τρεις: οι υγιείς μακροοικονομικές συνθήκες, η αποτελεσματικότητα δημόσιας διοίκησης, και η ύπαρξη των απαραίτητων υποδομών. Γίνεται δηλαδή αντιληπτό ότι από την χώρα μας απουσιάζουν οι δύο από τις τρεις βασικές προϋποθέσεις για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των περιφερειών.

Εξοίρεση σε αυτό αποτελεί ο τομέας των υποδομών, όπου τα τελευταία χρόνια έχει παρουσιάσει σημαντική βελτίωση, κάτι που ειδικά για την Ήπειρο ήταν αναγκαίο προκειμένου να επανατοποθετηθεί στον χάρτη της οικονομικής

ζωής της χώρας, αλλά και της ευρύτερης περιοχής. Στις μέρες μας, η Ήπειρος βιώνει την άρση της γεωγραφικής της απομόνωσης η οποία έχει επιτευχθεί κυρίως μέσω της ολοκλήρωσης των έργων κατά μήκος της Εγνατίας Οδού. Ήδη, εδώ και μερικούς μήνες έχουν διαφανεί και αναδειχθεί οι αναπτυξιακές δυνατότητες της περιοχής, κυρίως σε ό,τι αφορά την εγγύτητά της με τη Θεσσαλονίκη. Αν μάλιστα δεν υπήρχε και το ζήτημα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, κατά την τρέχουσα χρονική συγκυρία, τότε, με βεβαιότητα, η εκμετάλλευση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της Ηπείρου θα συνέβαινε σαφώς με εντονότερο τρόπο.

Επομένως, η αναστροφή της κατάστασης που βιώνουμε σε οικονομικό και επιχειρηματικό επίπεδο και η διαμόρφωση των συνθηκών που θα ευνοούν την ανάπτυξη και τη βελτίωση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας ξεκινούν πρώτα απ' όλα από το κράτος. Πρέπει να αλλάξει το κράτος, αφού καθημερινά παλεύουμε με τεράστιο και αντιπροαγωγικό κράτος το οποίο διαρκώς μεγεθύνει τις δαπάνες του και το δημόσιο χρέος. Και για να γίνει αυτό, πρέπει να αλλάξει νοοτροπία και η κοινωνία, για να απεγκλωβιστούμε, επιτέλους, από την ιδεολογία του βολέματος, του ρουσφετιού και της ήσσονος προσπάθειας. Να γίνουμε δηλαδή παραγωγικοί.

Προκειμένου όμως να φθάσουμε στο σημείο αυτό, πρέπει να υποστηριχθεί άμεσα η επιχειρηματική ζωή της χώρας. Είναι αναμφισβήτητο γεγονός ότι η κρίση έχει επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό τις επιχειρήσεις. Μάλιστα, αν συνεχιστεί η πιστωτική ασφυξία τότε αυτή θα οδηγήσει κάποιες επιχειρήσεις στο κλείσιμο. Για την υπέρβαση της κρίσης στο

γενικό οικονομικό πεδίο πρώτη και ίσως μοναδική προτεραιότητα της κυβέρνησης για το 2010 θα πρέπει να είναι η δημοσιονομική προσαρμογή. Παράλληλα όμως με τα μέτρα που θα ληφθούν προς αυτήν την κατεύθυνση θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προτεραιότητα στην ανάπτυξη της ελληνικής περιφέρειας και την ενίσχυση της περιφερειακής επιχειρηματικότητας.

Η λήψη των απαραίτητων μέτρων από την κυβέρνηση για την ενίσχυση των επιχειρήσεων είναι επιτακτική ανάγκη. Στο πλαίσιο αυτό οι προτάσεις μας είναι συγκεκριμένες:

1. αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου ελέγχου της αγοράς,
2. απλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου που αφορά την ίδρυση και αδειοδότηση μεταποιητικών επιχειρήσεων,
3. πληρωμή των οφειλών του δημοσίου προς τις επιχειρήσεις, ή/ και συμψηφισμός του οφειλόμενου ΦΠΑ από εξαγωγές με άλλες οφειλές των επιχειρήσεων, εξαγγελία προγραμμάτων ενίσχυσης της διεθνοποίησης και εξωστρέφειας, και, στήριξη των μεταποιητικών επιχειρήσεων της περιφέρειας, με την άμεση αποπληρωμή των επιχορηγήσεων ολοκληρωμένων επενδύσεων που έχουν ενταχθεί στον αναπτυξιακό νόμο.

Βεβαίως, πάνω απ' όλα αναμένουμε να υπάρξει αξιοποίηση των προτάσεων του ΣΒΒΕ για τη νέα βιομηχανική πολιτική στη χώρα, έτσι όπως αυτές καταγράφηκαν από τις συναντήσεις εργασίας του Συνεδρίου «ΣΒΒΕ - Eurobank EFG βιομηχανία 2020», ούτως ώστε να επανέλθει η μεταποίηση στο επίκεντρο της κυβερνητικής πολιτικής.

Σε σχέση με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν από την κυβέρνηση εντός του 2010 για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μεταποιητικών επιχειρήσεων, θεωρούμε ότι αυτά πρέπει να είναι:

1. Η άσκηση ουσιαστικής βιομηχανικής πολιτικής, με τη μετεξέλιξη της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας (ΓΓΒ) του Υπουργείου Οικονομικών, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, από φορέα εφαρμογής, υλοποίησης και διαχείρισης προγραμμάτων, σε φορέα σχεδιασμού, παραγωγής και άσκησης βιομηχανικής πολιτικής.
2. Η άσκηση (έμμεσης) κλαδικής βιομηχανικής πολιτικής, και ενίσχυσης ευπαθών και δυναμικών κλάδων της μεταποίησης (π.χ. αγροτικά προϊόντα), με ταυτόχρονη ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων περιοχών και περιφερειών της χώρας, κατ' αντιστοιχία με πολιτικές που ακολούθησαν άλλες ευρωπαϊκές χώρες και με τη χρημα-

τοδότηση κατά προτεραιότητα της παραγωγικής βάσης της χώρας.

3. Η κατάργηση του κατακερματισμού και της πολυδιάσπασης των επενδύσεων.
4. Η δημιουργία στοχευόμενων προγραμμάτων ενίσχυσης της διεθνοποίησης και της εξωστρέφειας των μεταποιητικών επιχειρήσεων, τα οποία θα αποσκοπούν στην αύξηση της κατανάλωσης κάθε είδους ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό.
5. Η βελτίωση των κάθε είδους υποδομών που εξυπηρετούν τις επιχειρήσεις.

Τελικά, το κυρίαρχο ζητούμενο από τώρα και για τους επόμενους μήνες είναι η έμπρακτη επαναφορά της μεταποίησης στο επίκεντρο της κυβερνητικής πολιτικής. Ειδικότερα η Ηπειρος, η οποία αποτελεί μία Περιφέρεια η οποία έχει μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης της μεταποιητικής δραστηριότητας και χαρακτηρίζεται από πλούτο φυσικού περιβάλλοντος, αποτελεί μία πρώτης τάξεως ευκαιρία να αποτελέσει ένα πρότυπο ολοκληρωμένου σχεδιασμού πράσινης ανάπτυξης.

Νομίζω ότι σήμερα όλοι έχουμε αντιληφθεί ότι οι έννοιες περιβάλλον και ανάπτυξη δεν είναι ανταγωνιστικές. Επίσης και οι δύο έννοιες περιλαμβάνονται στην επιχειρηματική δραστηριότητα, αλλά δεν αποτελούν αυτοσκοπό: εξάλλου, η επιχειρηματική δραστηριότητα είναι τόσο πολυδιάστατη, που θα μπορούσα να πω ότι την αδικούμε θέτοντας μόνο ένα από τα δύο αυτά στοιχεία ως αυτοσκοπό.

Ο ΣΒΒΕ διαχρονικά υποστηρίζει, και το έχει και έμπρακτα αποδείξει, συμμετέχοντας σε αναπτυξιακές πρωτοβουλίες της Περιφέρειας Ηπείρου, όπως το Κέντρο Επιχειρηματικής και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΚΕΤΑ) και το Κέντρο Καινοτομίας Επιχειρήσεων (ΒΙC) Ηπείρου, και συνεργαζόμενος με τους τοπικούς φορείς υποστήριξης της επιχειρηματικότητας, μεταξύ των οποίων τα επιμελητήρια των τεισάρων νομών αλλά και η Περιφέρεια Ηπείρου, ότι η ανάπτυξη που θέλουμε για την Ήπειρο θα συμβεί, αν όλοι μαζί, επιχειρήσεις, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, φορείς υποστήριξης της επιχειρηματικότητας, πανεπιστήμιο, κλπ, αλλά και οι απλοί πολίτες, συνενώσουμε τις δυνάμεις μας για να αναδείξουμε και προβάλλουμε τα πλεονεκτήματα της Ηπείρου, τόσο ως περιοχής φυσικού κάλλους, όσο, κυρίως, ως περιφέρειας - προορισμός επενδύσεων στους τρεις τομείς της οικονομίας και ειδικά στον τομέα της μεταποίησης τοπικών αγροτικών και κτηνοτροφικών παραδοσιακών προϊόντων.